

بسمه تعالی

«دستور العمل اجرایی ماده (۶۸) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور موضوع تصویب نامه شماره ۲۰۳۳۳۶/ت/۶۴۰۰۰ هـ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶ هیات وزیران»

ماده ۱- این دستور العمل به منظور تعیین چارچوب و سازوکار اجرایی موضوع ماده (۶۸) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (موضوع تصویب نامه شماره ۲۰۳۳۳۶/ت/۶۴۰۰۰ هـ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶ هیات وزیران)؛ مبنی بر تعیین مرجع رسیدگی به بدهی ها و مطالبات دولت موضوع حکم بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ (اعم از اقلام دستگاهی و فرادستگاهی) و تهیه گزارش سالانه موضوع حکم اخیرالذکر می باشد؛ که به صورت مشترک توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) و سازمان برنامه و بودجه کشور (معاونت هماهنگی برنامه و بودجه) تهیه و برای اجرا به مبادی ذی ربط ابلاغ می شود.

ماده ۲- مرجع رسیدگی به بدهی ها و مطالبات دولت موضوع حکم بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، به شرح جدول ذیل تعیین می شود:

ردیف	شرح اقلام	مرجع رسیدگی و تایید
الف- اقلام بدهی ها و مطالبات دولت در سطح دستگاههای اجرایی (اقلام دستگاهی)		
۱	بدهی ها/مطالبات وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی (و دستگاه های اجرایی محلی) و طرح های تملک دارایی های سرمایه ای (طرح هایی که اعتبارات آنها از محل بودجه عمومی دولت تأمین می شود و مربوط به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت های دولتی می باشد)	رییس دستگاه اجرایی/مقام مجاز و ذیحساب/مدیر مالی یا عناوین مشابه (در دستگاه های فاقد ذیحساب) با رعایت قوانین و مقررات مربوط
ب- اقلام بدهی ها و مطالبات دولت (فاقد دستگاه اجرایی مشخص یا اقلام فرادستگاهی)		
۱	بدهی/طلب دولت به/از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد.	هیات نظار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) و بر اساس گزارشات حسابرسی ویژه/تأییدیه دریافتی از هیات مذکور در اجرای شیوه نامه رسیدگی به مطالبات از دولت موضوع مفاد ماده (۳) این دستور العمل). هیات مذکور مجاز است از خدمات سازمان حسابرسی در این خصوص استفاده نماید. سازمان حسابرسی با اعلام هیات نظار، امکان استفاده هیات مذکور از خدمات حسابرسی آن سازمان را فراهم می نماید.
۲	بدهی/طلب دولت به/از صندوق توسعه ملی که مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد.	هیات نظارت صندوق توسعه ملی (با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) و بر اساس گزارشات حسابرسی

ویژه/تاییدیه دریافتی از هیات مذکور در اجرای شیوه نامه رسیدگی به مطالبات از دولت موضوع مفاد ماده (۳) این دستورالعمل.		
هیات مذکور مجاز است از خدمات سازمان حسابرسی در این خصوص استفاده نماید. سازمان حسابرسی با اعلام هیات نظارت امکان استفاده هیات مذکور از خدمات حسابرسی آن سازمان را فراهم می نماید.		
۳	بدهی دولت بابت انتشار و صدور انواع اوراق مالی اسلامی و اوراق تسویه خزانه	خزانه داری کل کشور (با اعلام مرکز مدیریت بدهی های عمومی و روابط مالی دولت)
۴	مطالبات دولت بابت وام موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه و سود سهام شرکت های دولتی	خزانه داری کل کشور (با اعلام مرکز امور خزانه و مدیریت نقدینگی)
۵	مطالبات دولت بابت حساب ذخیره ارزی	بر اساس ارقام اعلامی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (پس از تسعیر به نرخ ارز درج شده در سامانه مبادله ارز و طلای ایران در تاریخ گزارش)
۶	سایر اقلام بدهی ها و مطالبات فرادستگاهی دولت که مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد (از جمله بدهی دولت به سازمان تامین اجتماعی و سایر صندوق های بازنشستگی و بیمه ای، بانکها، شرکت های هواپیمایی، شهرداری ها و ...)	سازمان حسابرسی (با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) و بر اساس گزارشات حسابرسی ویژه/ تاییدیه دریافتی از سازمان مذکور در اجرای شیوه نامه رسیدگی به مطالبات از دولت موضوع مفاد ماده (۳) این دستورالعمل.

ماده ۳- ایجاد هرگونه بدهی برای دولت، در صورتی مجاز است که از قبل، «مجوز آن در قالب مبادله موافقت نامه و یا تعهد و تضمین آن با مبنای قانونی همراه با شناسه یکتا» توسط سازمان برنامه و بودجه کشور صادر شده باشد. پذیرش قطعی بدهی های بر عهده دولت (اقلام فرادستگاهی) منوط به ارائه شناسه تعهدات دولت صادره توسط سازمان اخیرالذکر و طی مراحل رسیدگی و تایید طبق ترتیبات شیوه نامه اجرایی رسیدگی به مطالبات ادعایی از دولت موضوع بخشنامه شماره ۵۷/۴۷۲۷۱ مورخ ۱۴۰۳/۳/۱۳ وزارت امور اقتصادی و دارایی و ثبت در سامانه حسابداری مرکز مدیریت بدهی های عمومی و روابط مالی دولت (به نیابت از دولت جمهوری اسلامی ایران) می باشد.

تبصره ۱- سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است قبل از صدور هرگونه تخصیص اعتبار به منظور تسویه بدهی های فرادستگاهی دولت، نسبت به صدور شناسه تعهدات مربوط اقدام نماید.

تبصره ۲- کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری موظفند تا پایان اردیبهشت ماه نسبت به ثبت درخواست ایجاد تعهدات جدیدی که بار مالی آنها در قانون بودجه سال جاری پیش بینی نشده اما طبق قوانین و مقررات دستگاه اجرایی موظف به ایفای آن بوده و بار مالی آنها باید در لوایح بودجه سال های آتی پیش بینی گردد، در سامانه جامع مدیریت تضامین و تعهدات دولت اقدام نمایند.

ماده ۴- بدهی های فرادستگاهی دولت تنها پس از صدور شناسه تعهد از سوی سازمان مبتنی بر معیارها و قوانین مربوطه قابل رسیدگی و ثبت در دفاتر مالی دولت می باشد؛ در موارد اختلافی و با تشخیص سازمان، صدور شناسه تعهدات دولت پس از حسابرسی ویژه توسط مرجع رسیدگی تعیین شده در ماده (۲) این دستورالعمل و حسب مورد دریافت مصوبه انتقال بدهی به دولت از هیات وزیران انجام می پذیرد.

تبصره ۱- سازمان مجاز است با درخواست شرکت‌های دولتی مجری تکالیف محوله دولت، پس از ارائه گزارش حسابرسی ویژه زیان ناشی از قیمت‌های تکلیفی دولت، نسبت به صدور تعهدنامه فرادستگاهی جهت انجام سایر ترتیبات قانونی شناسایی و ثبت بدهی بر عهده دولت اقدام نماید.

تبصره ۲- اجرای ماده (۴) این دستورالعمل، نافی رعایت الزامات و ترتیبات شیوه نامه اجرایی رسیدگی به مطالبات ادعایی اشخاص از دولت ابلاغی طی بخشنامه شماره ۴۷۲۷۱/۵۷ مورخ ۱۴۰۳/۳/۱۳ وزارت امور اقتصادی و دارایی نیست.

ماده ۵- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - موظفند براساس اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) و الزامات و تکالیف مقرر در ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، آیین نامه اجرایی آن و بخشنامه‌های صادره مربوط اقدامات لازم را در چارچوب این دستورالعمل معمول نمایند. ذیحسابان و مدیران امور مالی دستگاه‌های اجرایی مکلفند در راستای وظایف قانونی خود، اقلام بدهی‌ها و مطالبات واحد گزار شگر ذی‌ربط را بر اساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی و نظام حسابداری بخش عمومی ابلاغی توسط خزانه‌داری کل کشور (مورد تأیید دیوان محاسبات کشور) در دفاتر مالی (سامانه حسابداری) شناسایی و اطلاعات آن را مطابق ترتیبات مقرر در بخشنامه‌های صادره وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) از طریق سامانه سمانو ارسال نمایند.

ماده ۶- ارقام بدهی و طلب ثبت شده توسط دستگاه اجرایی در سامانه سمانو مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت با مسوولیت مراجع ردیف ۱ قسمت (الف) جدول ذیل ماده (۲) این دستورالعمل، پس از بررسی در گزارشات مربوط از جمله گزارش سالانه بدهی‌ها و مطالبات دولت موضوع حکم بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور لحاظ می‌شود. همچنین اقلام بدهی‌ها و مطالبات فرادستگاهی دولت موضوع بخش (ب) جدول فوق، پس از طی مراحل رسیدگی، حسابرسی و تایید مربوط با رعایت الزامات و ترتیبات شیوه‌نامه اجرایی مربوط، توسط خزانه‌داری کل کشور (مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت) در سامانه حسابداری مربوط ثبت و مانده آن ضمن ثبت در سامانه سمانو، در گزارش اخیرالذکر منظور می‌شود. ترتیبات و الزامات تهیه گزارش موضوع حکم بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور طبق این دستورالعمل بوده و در موعد مقرر به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد.

ماده ۷- شمول این دستورالعمل از حیث اجرای حکم بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و آیین نامه اجرایی آن، صرفاً بر دولت شامل وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، دستگاه‌های اجرایی محلی، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (منابع عمومی شرکت‌های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی) می‌باشد. بدهی‌ها و مطالبات مربوط به منابع داخلی شرکت‌های دولتی و منابع داخلی موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مشمول مفاد این دستورالعمل نبوده و لیکن در اجرای حکم ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و همچنین تهیه گزارش‌های پایداری بدهی عمومی و گزارش نسبت بدهی موضوع حکم ماده (۲۴) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه اجرایی مربوط مکلف به ارائه گزارشات فصلی و سالانه منابع داخلی در مواعد مقرر می‌باشند.

ماده ۸- پرداخت و تسویه دیون و تعهدات دولت و شرکت‌های دولتی به کلیه اشخاص بر طبق قوانین و مقررات مربوط و استفاده از ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور، منوط به اعلام الکترونیکی مانده بدهی‌ها و مطالبات توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به وزارت امور اقتصادی و دارایی (سامانه سمانو) بر اساس الزامات ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ و آیین نامه اجرایی آن می‌باشد. همچنین مبنای اقدام در

خصوص سال ایجاد بدهی به منظور استفاده از ظرفیت های پیش بینی شده در قوانین و مقررات مربوط طی سال ۱۴۰۵، سال بدهی اعلام شده در سامانه مذکور خواهد بود.

سید رحمت الله اکرمی
 خزانه دار کل کشور

محمد حسن رحمتی
 معاونت هماهنگی برنامه و بودجه

جواد آزاد
 رئیس مرکز مدیریت بدهی های عمومی و روابط مالی دولت

نیلوفر دمنه
 رئیس امور سیاست گذاری و هماهنگ سازی نظام مالی دولت